

Datu valsts inspekcijas darbības pārskata kopsavilkums (2011.gads)

DVI kopš 2011.gada veic personu datu aizsardzības uzraudzību saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likumu, kā arī veic uzticamu sertifikācijas pakalpojumu sniedzēju akreditāciju un uzraudzību saskaņā ar Elektronisko dokumentu likumu, uzrauga datu aizsardzību elektronisko sakaru nozarē saskaņā ar Elektronisko sakaru likumu, kā arī uzrauga nevēlama komerciāla paziņojuma sūtīšanas aizlieguma ievērošanu, saskaņā ar Informācijas sabiedrības pakalpojumu likumu.

2011.gadā DVI tika noteikta jauna funkcija Elektronisko sakaru likumā (Elektronisko sakaru likuma grozījumi, kas stājās spēkā 2011.gada 8.jūnijā – uzraudzīt elektronisko sakaru komersantu ziņošanas pienākumu par personas datu aizsardzības pārkāpumiem DVI un datu subjektiem, attiecībā uz kuriem ir noticis personas datu aizsardzības pārkāpums un uzraudzīt elektronisko sakaru komersanta pieļauto personas datu aizsardzības pārkāpumu novēršanu. Ieviešot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/136/EK (2009. gada 25. novembris), ar ko groza Direktīvu 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem, Direktīvu 2002/58/EK par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē un Regulu (EK) Nr. 2006/2004 par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā, prasības, 2011.gada 19.maijā tika pieņemti grozījumi Elektronisko sakaru likumā, kas stājās spēkā 2011.gada 8.jūnijā.

Nodrošināt personas datu aizsardzības uzraudzību, atbilstoši iepriekš minēto likumu un Eiropas Savienības normatīvā regulējuma prasībām, 2011.gada ietvaros DVI veica 290 pārbaudes par iespējamu personas datu apstrādes neatbilstību Fizisko personu datu aizsardzības likumam un tika saņemtas 257 rakstiskas sūdzības. Pārbaudot sūdzībās ietverto informāciju, pārkāpumi tika konstatēti un administratīvie sodi piemēroti 47 lietās par Fizisko personu datu aizsardzības likuma pārkāpumiem – 24 brīdinājumi un 23 naudas sodi (kopumā par 23 100 LVL). DVI 2011.gadā piemēroja 14 administratīvos sodus par informācijas nesniegšanu DVI. Šo pārkāpumu skaits salīdzinoši ar 2009. un 2010.gadu ir būtiski pieaudzis (2009.gadā tika konstatēti 10 šādi pārkāpumi, savukārt 2010.gadā – tikai 5). Lielākoties DVI pieprasītā informācija tika sniegta pēc soda piemērošanas, tomēr atsevišķos gadījumos informācija netika sniegta vispār.

Sūdzības galvenokārt tika saņemtas par šādām tēmām:

1. datu nodošana parādu piedziņai;
2. informācijas par komunālo pakalpojumu parādiem izpaušana trešajām personām;
3. personas datu publicēšana internetā;
4. personas kā uzņēmuma darbinieka vai valdes locekļa reģistrēšana Valsts ieņēmumu dienestā vai Uzņēmumu reģistrā bez konkrētās personas piekrišanas.

2011.gadā DVI tika reģistrētas 650 personas datu apstrādes un izmaiņas personas datu apstrādē. Salīdzinot ar 2010.gadu, ir palielinājies to personu skaits, kuri DVI reģistrējuši video novērošanu kā personas dati apstrādi, kas tiek veikta ar mērķi atklāt un novērst noziedzīgus nodarījumus, ka arī aizsargāt īpašumu un personu vitāli svarīgas intereses, tajā skaitā dzīvību un veselību, un līdz ar to Datu valsts inspekcija 2011.gadā izstrādāja personas datu apstrādes reģistrācijas iesnieguma paraugu tieši šim personas datu apstrādes mērķim. Palielinājies arī to personu skaits, kuri DVI ir reģistrējuši personas datu apstrādi, kuras ietvaros tiek apstrādāta informācija par personas veselību. 2011.gadā tika veiktas un uzsāktas 450 pirmsreģistrācijas pārbaudes. Pirmsreģistrācijas pārbaudes veiktas šādās riska jomās:

1. personas datu apstrāde par personas veselību vai seksuālo dzīvi;
2. personas datu apstrāde par krimināliem vai pretlikumīgiem nodarījumiem;
3. personas datu apstrāde, kuras ietvaros notiek personas datu nodošana ārpus Eiropas Savienības robežām uz trešajām valstīm.

Veicot Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma uzraudzību, DVI 2011.gadā veica 15 pārbaudes, papildus tam savas kompetences ietvaros regulāri sniedzot konsultācijas un rakstot informatīvas vēstules par minētā likuma piemērošanas dažādiem aspektiem.

2011.gada ietvaros DVI nodrošināja dalību un nepieciešamās informācijas sniegšanu Direktīvas 95/46/EK 29.panta darba grupai, kā arī piedalījās Apvienotās Šengenas uzraudzības institūcijas, Apvienotās Eiropola uzraudzības institūcijas, Eiropola Apelācijas komitejas un Apvienotās Muitas uzraudzības institūcijas sanāksmēs, kā arī nodrošināja pārbažu veikšanu nacionālajā līmenī attiecībā uz iepriekš norādītajām informatīvajām sistēmām. Īstenojot personas datu aizsardzības uzraudzību DVI sadarbojās ar Eiropas Savienības un citu valstu datu aizsardzības institūcijām, ņemot vērā pārkāpumu īpatsvara palielināšanos, kas tiek veikti interneta vidē. Datu aizsardzības institūciju sadarbības ietvaros 2011.gadā Igaunijas un Latvijas personas datu aizsardzības institūcijas īstenoja vienotu pārbaudes pasākumu Stockmann koncerna veikalos Igaunijā un Latvijā personas datu aizsardzības kontekstā darba tiesisko attiecību ietvaros, kā arī izvērtējot klientu personas datu apstrādi, tai skaitā attiecībā uz tiešo mārketingu. Plānots 2012.gadā īstenot vienotu Baltijas valstu kontroles pasākumu personas datu aizsardzības jomā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 5.februāra noteikumiem Nr.80, 2011.gadā personas datu aizsardzības speciālistu kvalifikācija piešķirta 7 pretendentiem. 2011.gadā DVI tika reģistrēti 24 pārzīņu pieteiktie speciālisti.

Sabiedrības izpratnes veicināšanai par personas datu aizsardzības jautājumiem, DVI izstrādāja rekomendāciju „*Bērnu datu aizsardzība skolās*” (pieejama - http://www.dvi.gov.lv/files/rekomendacija_berni.pdf), kā arī tika uzsākts darbs rekomendācijas izstrādei par personas datu aizsardzības aspektiem darba tiesisko attiecību ietvaros, kas tiks turpināts 2012.gada ietvaros.

Prioritārie pasākumi 2012.gadam:

- 1) dalība diskusijās par Eiropas Komisijas iniciēto reformu datu aizsardzības jomā;
- 2) Šengenas novērtēšanas vizīte datu aizsardzības jomā (paredzēta 2012.gada oktobrī);
- 3) Rekomendāciju – „Personas datu aizsardzības darba tiesisko attiecību ietvaros” un „Datu drošība” izstrāde.

Plašāk par DVI – www.dvi.gov.lv